

TEHNIČKI NORMATIVI ZA DIZALICE

Propisi u pripremi

Projektovanje, proizvodnja, postavljanje, korišćenje i održavanje dizalica u SFRJ uređeno je Pravilnikom o opštim merama i normativima zaštite pri radu sa dizalicama („Službeni list SFRJ“ br. 30/69). Ovaj pravilnik sadrži odredbe o ispravama dizalice, tehničkim normativima za ove uređaje i izvestan broj odredaba o zaštiti na radu sa dizalicama. Kako je donet pre gotovo deset godina, a s obzirom na brzi razvoj nauke i tehnike, ovaj pravilnik je potrebno osavremeniti a isto tako i uskladiti sa promenama koje su u međuvremenu nastale u pravnom sistemu SFRJ.

Revizija ovog pravilnika pored toga predstavlja zakonsku obavezu donosioca, jer je u članu 4. Zakona o standardizaciji određeno da „Jugoslovenski standardi, tehnički normativi i norme kvaliteta podležu obaveznom preispitivanju najdocnije u roku od pet godina od dana donošenja“. Iz ovih razloga Savezni zavod za standardizaciju je uvrstio u svoj program rada za 1978. godinu izradu novog pravilnika o tehničkim normativima za dizalice.

Ovim pravilnikom biće, na osnovu Zakona o standardizaciji („Službeni list SFRJ“ br. 38/77), uređena potrebna svojstva i karakteristike dizalica i njihovih delova, kao i uslovi i zahtevi koji moraju biti ispunjeni u njihovoj proizvodnji, montaži, upotrebi i održavanju radi bezbednosti, zaštite života i zdravlja ljudi, čovekove prirodne i radne sredine i sredstava u društvenoj svojini. Isto tako, ovim pravilnikom biće uređene tehničke mere zaštite od mogućih tehničko-tehnoloških nezgoda, što uključuje i način rukovanja dizalicom, način njenog održavanja, obaveznost i sadržaj uputstava o rukovanju i održavanju, i odredbe o postupku, načinu i intervalima obavezne povremene tehničke kontrole dizalica i pojedinih njihovih delova.

Posebним propisom o obaveznom atestiranju, koji je isto tako uvršten u program rada Saveznog zavoda za standardizaciju za 1978. godinu, biće uređen i postupak i način kontrolisanja i verifikacije propisanih svojstava i karakteristika onih delova za dizalice čija su tako utvrđena svojstva i karakteristike od bitnog uticaja na bezbednost pri radu sa ovim uređajima.

Navedene osnovne propise će svakako u narednom periodu dopuniti serija odgovarajućih jugoslovenskih standarda za signalne i alarmne sisteme, kao i za lična zaštitna sredstva pri radu sa dizalicama.

U pogledu obima regulisanja, ovaj pravilnik će obuhvatiti pokretne i nepokretne uređaje na ručni i motorni pogon namenjene za dizanje i spuštanje slobodno visećeg tereta, sa ili bez njegovog prenošenja, koji rade pomoću čeličnog užeta ili lanca, a podešeni su za rad kukom, grabilicom, vedrom ili drugim zahvatnim, odnosno nosećim sredstvom, izuzev brodskih dizalica za koje se primenjuju propisi koje na osnovu saveznog zakona donosi Jugoslovenski registar brodova.

Uzimajući u obzir da je u prvom polugođu ove godine izrađen nacrt pravilnika za liftovska postrojenja i liftove, kojim se uređuju tehnički normativi za liftove namenjene prevozu ljudi, kao i liftove namenjene za prevoz tereta, sa električnim i hidrauličnim pogonom, i da je programom rada za tekuću godinu predviđena i izrada propisa o obaveznom atestiranju liftova i opreme za liftove kao i o atestiranju visoko otpornih lanaca za specijalne namene, može se očekivati da će već u prvom polugođu iduće godine ova materija biti celovito uređena sa stanovišta tzv. „tehničke regulative“. Uređivanje zaštite na radu u svim, pa tako i u ovoj oblasti, pravo je i dužnost socijalističkih republika i autonomnih pokrajina. Zbog toga propisi o kojima je napred bila reč neće sadržavati odredbe o zaštiti na radu kakve su sadržavali raniji propisi. To može da dovede do praznine u ovim propisima, što bi moglo da se izbegne sinhronizovanom akcijom na izradi ovih propisa u federaciji („tehnička regulativa“) i republikama i autonomnim pokrajinama (zaštita na radu), s tim što bi eventualni dogovor republika i autonomnih pokrajina o ujednačavanju ovih propisa pri tome bio od velike koristi.

ANOTACIJE

PREDLOGA JUGOSLOVENSКИH STANDARDA I PREDLOGA REVIZIJE STANDARDA

Većinu predloga koje objavljujemo u ovom broju JUS informacija pripremile su stručne komisije Saveznog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav, pored stručnjaka Zavoda, ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Svi tekstovi predloga standarda i predloga revizije standarda umnoženi su i dostavljeni svim članovima komisija – predstavnicima organizacija i institucija da stave svoje primedbe. Danom objavljivanja u JUS informacijama pomenuti predlozi se stavljaju na javnu diskusiju i svi zainteresovani se obaveštavaju da je:

- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa predlozima standarda i predlozima revizije standarda **15. oktobar 1978.** godine.

Zainteresovani koji nisu primili predloge mogu se obratiti Saveznom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35/II sa zahtevom da im se isti dostave.

Iz oblasti plastičnih masa

- JUS G.S2.605** – Plastične mase. Izrada ispitnih uzoraka iz termoreaktivnih masa direktnim prešanjem
- JUS G.S2.606** – Plastične mase. Izrada ispitnih uzoraka iz termoplastičnih masa direktnim prešanjem
- JUS G.S2.607** – Plastične mase. Izrada ispitnih uzoraka iz termoplastičnih masa injekcijskim prešanjem
- JUS G.S2.608** – Plastične mase. Određivanje stezanja ispitnih uzoraka iz termoreaktivnih masa u obliku štapova
- JUS G.A1.500** – Plastične mase. Tolerancije dužinskih mera i oblika otpresaka od plastičnih masa (revizija standarda iz 1968. godine)
- JUS G.S1.505** – Plastične mase. Ispitivanje polivinilhlorida. Određivanje zaostalog vinilhlrid-monomera u PVC-prahu i PVC-prerađevinama
- JUS G.C1.352** – Plastične mase. Klasifikacija i označavanje stiren/butadiena (SB) mase za oblikovanje
- JUS Z.C8.021** – Ispitivanje zapaljivosti plastičnih masa. Ponašanje čvrstih plastičnih masa pri dodiru sa usijanom šipkom
- JUS Z.C8.023** – Ispitivanje zapaljivosti plastičnih masa i gume sa ćelijama (pene). Laboratorijska metoda za ocenjivanje karakteristika horizontalne brzine gorenja dejstvom malog plamena
- JUS Z.C8.024** – Ispitivanje zapaljivosti plastičnih masa. Određivanje zapaljivosti i brzine gorenja plastičnih masa u obliku folija i tankih ploča (revizija standarda JUS G.S2.723 iz 1971. god.)
- JUS Z.C8.030** – Ispitivanje zapaljivosti plastičnih masa. Određivanje temperature na kojoj se razvijaju zapaljivi gasovi

Iz oblasti mehaničkih ispitivanja metala

- JUS C.A4.034** – Ispitivanje tvrdoće čelika po Rokvelu A, B, C, F, (G), N i T
- JUS M.Z0.505** – Proveravanje aparata za ispitivanje tvrdoće po Rokvelu A, B, C, F, (G), N i T

Iz oblasti čelične žice za užad

- JUS C.B6.051** – Čelična žica za užad. Tehnički uslovi za izradu i isporuku

Iz oblasti nameštaja

- JUS D.E2.083** – Nameštaj, Tehnički uslovi kvaliteta nameštaja za višestruku namenu. Nameštaj za sedenje i ležanje.
- JUS D.E2.084** – Nameštaj. Klasifikacija kvaliteta materijala i izrade

Iz oblasti telekomunikacionih kablova

- JUS N.C8.001** – Visokonaponski provodnici sa izolacijom otpornom na plamen za primenu u televizijskim prijemnicima i slične svrhe
- JUS N.C8.002** – Spojni provodnici za nazivne jednosmerne napone od 20 kV i 25 kV i najvišom radnom temperaturom od 105 °C za primenu u televizijskim prijemnicima
- JUS N.C6.057** – Savitljivi koaksijalni kablovi za radio-frekvencije. RF 75–5–1.
- JUS N.C8.058** – Savitljivi koaksijalni kablovi za radio-frekvencije. RF 75–7–9
- JUS N.C6.090** – Podzemni koaksijalni kablovi za radio-frekvencije. RF 75–9–10/20
- JUS N.C0.004** – Oznake koaksijalnih kablova za radio-frekvencije (Revizija)

iz oblasti građevinarstva

- JUS C.B1.012** – Cement. Način pakovanja, isporuke, smeštaja i uzimanja uzoraka
-

ANKENTNI LIST

Organizacija udruženog rada

— adresa

— telefon (teleks, telegram)

— određuje kao svog predstavnika (ime i prezime)

— radno mesto

— zvanje

Za rad u Komisiji za standarde iz oblasti

Napomena: Na osnovu ovog ankentnog lista direktor Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju donosi rešenje za rad u Komisiji.

Mesto i datum

M.P.

Ovlašćeno lice

POZIV ZA PREDLAGANJE LISTE STRUČNJAKA – ČLANOVA KOMISIJE ZA STANDARDE

U vezi sa obrazovanjem komisije za standarde, član 18. Zakona o standardizaciji („Službeni list SFRJ“ br. 38/77) i sa Saopštenjem br. 2 (JUS informacije 22/77), a u cilju pripremanja predloga jugoslovenskih standarda iz niže navedene oblasti, mole se zainteresovane radne organizacije i zajednice, organizacije potrošača i korisnika usluga, organi društveno-političkih zajednica i predlagača, da predlože odgovarajuće stručnjake, putem upitnika koji je odštampan u prilogu ovih JUS informacija, Saveznom zavodu za standardizaciju, Grupa za metalurgiju i rudarstvo, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35/IV, radi utvrđivanja liste za imenovanje i obrazovanje komisije za standarde.

PREDLOGE TREBA DOSTAVITI DO 15. AVGUSTA 1978. GODINE.

IZ OBLASTI ČELIČNE ŽICE, OBIČNE I SPECIJALNE, ZA UŽAD I OPRUGE

ODRŽANI SASTANCI

U prvoj polovini 1978. godine održano je 6 sastanaka komisija za standarde plastičnih masa na kojima je razmatrano ukupno 12 prednacrta standarda od kojih je 11 usvojeno.

A. Sastanak Komisije za zaptivne mase za poklopce i zatvarače – PVC plastisoli za prehrambenu industriju održan je 2. marta 1978. god. Komisija je razmatrala prednacrt za PVC plastisol koji se koristi za poklopce za boce, staklenke i drugo. Prednacrt nije usvojen već je donet zaključak da se nacrt dopuni sa svim model-otopinama zavisno od primene plastisola i u tom slislu se nastavlja dalji rad na dopuni i ispitivanju kvaliteta PVC plastisola za pojedine namene.

B. Sastanak Komisije za određivanje vinilhlorid-monomera u PVC prahu i proizvodima od PVC-a održan je 3. marta 1978. godine. Usvojen je prednacrt JUS G.S1.505 s tim da se dopuni prema poslednjim radnim dokumentima ISO/TC61/SC9/TG5 (potkomiteta za plastične mase, Radne grupe vinil smole).

Primena PVC-a za ambalažu za proizvode koji dolaze u dodir sa prehrambenim proizvodima nameće potrebu kontrole kvaliteta sadržaja vinilhlorid-monomera radi održavanja kvaliteta ispravne i besprekorne ambalaže.

C. Sastanak Komisije za ispitivanje zapaljivosti plastičnih masa održan je 4. aprila 1978. god. Komisija je razmatrala 5 prednacrta standarda i donela je zaključak da se 4 prednacrta usvoje i stave na javnu diskusiju. Prednacrt

JUS Z.C8.021 je izrađen na bazi ISO 181 i ISO/DIS 181.2 sa dopunom ocene zapaljivosti prema radnom dokumentu IEC/TC 15 shodno zahtevima korisnika plastičnih masa za elektroizolacione materijale. Ostali nacrti usklađeni su sa novoizašlim ISO standardima i predlozima. JUS Z.C8.024 predstavlja reviziji JUS G.S2.722.

Pored prednjih metoda razmatran je i prednacrt JUS Z.C8.022 (Određivanje zapaljivosti plastične mase u obliku šipke, u horizontalnom položaju), koji predstavlja reviziju JUS G.S2.659. Ovaj prednacrt nije usvojem, već je odloženo njegovo donošenje kako bi se sačekao izlazak IEC dokumenta i pripremio jedinstven nacrt usklađen sa dokumentima ISO i IEC. Rad ove komisije će se produžiti i ista će raditi na drugim metodama ispitivanja zapaljivosti i karakteristika pri gorenju plastičnih masa.

U okviru ove komisije oformljene su 2 uže radne grupe i to: za preradu i dopunu prvog standarda JUS Z.C8.022 i druga koja će pripremiti metodu za određivanje kiseoničnog indeksa i proučiti metodu za određivanje karakteristika dimova pri gorenju penastih materijala iz plastičnih masa.

D. Sastanak Komisije za pripremanje epruveta – uzoraka za ispitivanje plastičnih masa održan je 5. aprila 1978. god. Usvojeni su prednacrti JUS G.S2.605, 606, 607 i 608.

Dalji rad ove komisije predviđa izradu prednacrta „pripremanje epruveta mašinskom obradom iz gotovih proizvoda“, kao i prednacrt „izrada i upotreba univerzalnih epruveta za ispitivanje plastičnih masa“. Prednji nacrti bazirani su na dokumentaciji ISO/TC61(SC7 (tehničkih komiteta za plastične mase, Potkomiteta za pripremanje ispitnih uzoraka iz plastičnih masa). Pojedini nacrti izrađeni su na bazi ISO dokumenata, a dopunjeni su sa pojedinim elementima iz odgovarajućih SEV standarda.

Ova komisija će proširiti svoj rad i na mehanička ispitivanja plastičnih masa, te će se pristupiti reviziji postojećih standarda JUS G.S2.611–617 u cilju usklađivanja sa novim zakonom o mernim jedinicama i novoizašlim standardima ISO koje je pripremila ISO/TC61/SC2 (Potkomitet za mehanička svojstva plastičnih masa).

E. Sastanak Komisije za standarde za tolerancije mera proizvoda od plastičnih masa održan je 6. aprila 1978. god. Komisija je usvojila prednacrt JUS G.A1.500 koji predstavlja reviziju postojećeg standarda iz 1968. god. Ovaj standard nije urađen na osnovu ISO dokumenata, s obzirom da isti nisu u to vreme bili izdati. Prilikom pripreme revizije standarda kao baza poslužio je postojeći JUS G.A1.500 koji je dopunjen sa podacima iz DIN-a i TGL-a.

Daljim programom rada ove komisije predviđeno je donošenje i izrada prednacrta standarda za „crteže otpresaka i odlivaka iz plastičnih masa“, kao i za „tolerancije sklopova iz plastičnih masa“. Komisija je zaklju-

čila da je potrebno doneti standarde za „tolerancije mera plastičnih proizvoda dobijenih mehaničkom obradom“. Pri izradi ovih standarda koristiće se dosadašnja iskustva naših proizvođača, kao i postojeći strani standardi ČSN, TGI, GOST i DIN.

F. Sastanak Komisije za standarde za polistiren i kopolimere stirena održan je 7. juna 1978. god. u Zagrebu. i na njemu

je razmatran i usvojen pre Ova komisija je programo mu prednacrt za akriloni za oblikovanje, koji treba godine.

41

428/1978/1

700052555.2,14

COBISS 0

SASTANCI KOJI ĆE SE ODRŽATI

Osnivački sastanak tehničkog pododbora TPO46E JĖK-a za optičke kablove za telekomunikacije održaće se 6. septembra 1978. god. u prostorijama Saveznog zavoda za standardizaciju, Ul. Slobodana Penezića Krcuna 35, Beograd, sa početkom u 10 časova.

Dnevni red sastanka je sledeći:

- Konstituisanje pododbora,
- Evidentiranje radnih organizacija zainteresovanih za akti-

van rad u pododboru kao i evidentiranje njihovih delegiranih predstavnika,

- Izbor radne organizacije za nosioca sekretarijata pododbora TPO46E i izbor sekretara pododbora,
- Plan rada,
- Formiranje radnih grupa za kablove i konektore,
- Upoznavanje sa dokumentima IEC(SC46E,
- Razno.

„JUS informacije“ izdaje Savezni zavod za standardizaciju kao separat biltena „Standardizacija“. Primerci su besplatni, izlazi dva puta mesečno. Adresa: Slobodana Penezića Krcuna 35, Beograd.

Telefoni: Centrala 644-066 i 682-099, grupa za rudarstvo i metalurgiju, lokali: 348 i 349, grupa za građevinarstvo 379, grupa za hemiju 387 i 388, grupa za mašino-

adnju i sobračaj 342, 343; grupa za elektrotehniku 380, 381; grupa za poljoprivredu i šumarstvo 376, 377; grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 350; grupa za razvoj, koordinaciju, međunarodnu saradnju i informacije 275; grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 286; urednik biltena 287.

Sekretar: 237

Telex 12089.

